

Landbruksnytt

Østre Toten kommune • juni 2026

Innhold

Ferietid på landbrukskontoret	1
Brann i landbruket – fagdag på «Helt på jordet»!	2
Tilskudd ved produksjonssvikt (avlingsskade)	2
Slik dokumenterer du produksjonssvikt ved tørke eller ekstrem nedbør	2
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	3
Førsteårskontroll floghavre	3
Ingen utbetaling av tilskudd i uke 30 og 31	4
Satser for RMP 2026.....	4
Vil du ta vare på vipa og andre fugler på garden?.....	4
Innovasjon Norge	4
Skogfond og tilskudd	4
Fjerning av kantsoner og tiltak i vassdrag er søknadspliktig	5
Skogsbilveger.....	5
Bondens nettverk – når du trenger støtte!	5
Meld inn nydyrkingsarealer du vil ha ferdiggodkjent	6
Lagring av rundballer.....	6
Unngå at landbruksplast spres i naturen.....	6
Saker som skal på høring	6
Bekjempelse av kjempebjørnekjeks og andre fremmede arter er grunneiers ansvar	7
VIKTIGE (SØKNADS)FRISTER	7
Kontakt oss!	8

Ferietid på landbrukskontoret

Vi er fortsatt underbemannet på landbrukskontoret. Det påvirker dessverre saksbehandlingstiden vår. Imidlertid er det nå ansatt en ny landbruksrådgiver som begynner i august. Det ser vi fram til!

På grunn av ferieavvikling blir kapasiteten på landbrukskontoret ytterligere redusert fra og med denne uka, og gjennom det meste av sommeren. I uke 31 og 32 vil kontoret være helt stengt.

Det er nå vedtatt av kommunestyrene i Vestre og Østre Toten at det skal opprettes et felles landbrukskontor. Dette skal iverksettes fra 1. april 2027. Kontoret vil være lokalisert på rådhuset i Østre Toten.

Brann i landbruket – fagdag på «Helt på jordet»!

Også i år byr «Helt på jordet» på en hel uke med matglede, matfag og matberedskap. Det blir mange spennende aktiviteter fra mandag 17. august til uka avsluttes med matfestival og «mædda» på jordet» lørdag 22. august. Programmet for festivalens finner du her: [Program 2026 - Helt på jordet](#).

HELT
PÅ JORDET

Vi vil spesielt trekke fram fagdagen om brann i landbruket, som arrangeres **onsdag 19. august**

kl 10.30 til 14.30. Fagdagen i fjor var veldig bra, og vi anbefaler alle å få med seg fagdagen i år – spesielt hvis du ikke rakk det i 2025!

«Helt på jordet» arrangeres av faglagene i landbruket, Mat fra Toten, Lena Handelsstandsforening og Østre Toten kommune.

Tilskudd ved produksjonssvikt (avlingsskade)

Foretak som kan dokumentere produksjonssvikt som skyldes klimatiske årsaker det ikke er mulig å sikre seg mot, kan søke om tilskudd ved produksjonssvikt. **Søknadsfristen er som vanlig 31. oktober**. Søknadsskjemaet finner du på [Landbruksdirektoratets sider](#).

Ordningen gir ikke erstatning for produksjonssvikt som er forårsaket av sykdommer, skadedyr og ugras (selv om dette kan knyttes til klimatiske forhold), skader som skjer på lager, produksjonssvikt som skyldes en driftsform som ikke er faglig forsvarlig, produksjonssvikt som skyldes forhold som kan kontrolleres ved aktiv bruk av forebyggende tiltak, eller for indirekte klimatiske skader (f.eks. dårlig pollinering som gir lavere avlinger eller sterk vind som gir mye nedfallsfrukt).

Du må sende inn melding via AltInn **snarest mulig** når du ser at det er en **risiko** for avlingssvikt i en vekstgruppe, slik at kommunen har mulighet til å kontrollere arealet på et tidspunkt der klimaskaden er synlig. Ikke vent til skaden faktisk har oppstått, hvis du tror det kan bli skade. [Her finner du skjemaet for melding ved mulig produksjonssvikt](#).

Du kan søke tilskuddet uten å ha sendt inn melding, men da må du kunne dokumentere godt at skaden skyldes klimatiske årsaker.

Slik dokumenterer du produksjonssvikt ved tørke eller ekstrem nedbør

Vi satser selvfølgelig på en perfekt sommer for landbruket. Hvis dette ikke slår til, er det imidlertid viktig at du dokumenterer alt på riktig måte hvis du får skader på avlinga som kan medføre rett til erstatning.

Du har selv ansvaret for å dokumentere at det er en **direkte årsakssammenheng mellom været og avlingstapet**. Siden tørke og flom gir helt ulike skadebilder, er det behov for ulik dokumentasjon.

Dokumentasjon ved tørke

- **Bilder av vekststans:** Ta nærbilder som viser tørkesymptomer som svidde blader, manglende skyting/aksutvikling eller sprukken jord. Ta gjerne oversiktsbilder av hele skifter for å vise ujevn eller stagnerte vekst.

- **Sammenligningsbilder:** Hvis du har skifter med ulik jordart (f.eks. sandjord kontra leirjord) eller skifter som ble vannet, ta bilder som viser forskjellen i utvikling.
- **Logg over vanning:** Hvis du har vanningsanlegg bør du dokumentere kapasitet, hvor det har blitt vannet, og når. Hvis vanning ikke var mulig (f.eks. på grunn av tomme vannkilder eller restriksjoner), må dette noteres.

Dokumentasjon ved flom

- **Fotografer flommens utbredelse:** Ta bilder eller video mens vannstanden er på det høyeste. Ta nye bilder etter at vannet har trukket seg tilbake for å vise slam, erosjonsskader, avleiringer eller kvalte planter.
- **Kartlegg berørte arealer:** Marker nøyaktig på gårdskartet hvilke skifter eller deler av skifter som ble stående under vann eller ble vasket bort.
- **Loggfør varighet:** Noter hvilke datoer og hvor mange døgn vannet dekket avlingen, da dette forklarer hvorfor plantene døde (oksygenmangel).

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

God drenering er avgjørende for å kunne øke produksjonen, og et viktig tiltak for å tilpasse jordbruket til et klima med stadig kraftigere og hyppigere nedbørsperioder. God drenering reduserer erosjonsfaren, og bidrar til bedre vannkvalitet i nærliggende vassdrag.

Hvis du leier eller eier jordbruksareal som tidligere er grøftet, kan du søke tilskudd til drenering. Dette kan du gjøre [elektronisk via Altinn](#).

For å få utbetalt tilskuddet, må du sende inn en skriftlig anmodning. Dette kan du gjøre når du har fått innvilget dreneringssøknaden din og kan dokumentere gjennomført arbeid. Vi ønsker at du ber om utbetalingen digitalt. Vi minner også om at du må legge ved [det obligatoriske rapporterings skjemaet](#).

Satser for drenering

Tilskudd til drenering av jordbruksjord, avgrenset til systematisk grøfting, profilering og omgraving, utgjør inntil 4 000 kroner per dekar. Ved annen grøfting kan du få 61 kroner per løpemeter grøft, begrenset oppad til 4 000 kroner per dekar.

Mer informasjon om ordningen og søknadsskjema finner du [Landbruksdirektoratets nettside](#). Det er løpende søknadsfrist.

Vi har igjen en god del midler i denne ordningen. Har du planer om å drenere, send inn søknad! Husk at det ikke gis tilskudd der tiltaket er påbegynt før tilskudd er innvilget.

Førsteårskontroll floghavre

Vi har ikke mottatt noen søknader om førsteårskontroll av floghavre, og kommer derfor ikke til å gjennomføre noen befaringer på dette i sommer.

Ingen utbetaling av tilskudd i uke 30 og 31

Landbruksdirektoratet holder stengt for utbetaling av tilskudd i uke 30 og 31. Dette gjelder alle tilskuddsordninger. Statsforvalteren stenger for utbetaling av tilskudd og skogfond i samme periode.

Utbetalinger i fagsystemene AGROS og ØKS må være anvist av kommunen senest 10. juli. En del tilskuddsordninger krever at tiltaket befares før kommunen godkjenner utbetaling, og dette vil ikke kunne skje før etter sommeren.

Satser for RMP 2026

Tiltak som kan få regionale miljøtilskudd i jordbruket (RMP) er uendret fra i fjor, bortsett fra at tilskuddet til klimarådgivning i år har blitt en egen ordning. Det ligger heller ikke an til vesentlige endringer i tilskuddssatsene i årets jordbruksoppgjør.

Du kan lese mer om RMP 2026 på Statsforvalteren sine sider:

[Små endringer for regionale miljøtilskott i jordbruket i 2026](#) | [Statsforvalteren i Innlandet](#)

Vil du ta vare på vipa og andre fugler på garden?

Er du bonde og vil ta vare på fuglelivet på jordbruksarealene dine? Med enkle tiltak kan du bidra til å ta vare på truede arter som vipe og åkerrikse – samtidig som du kan få regionalt miljøtilskudd for innsatsen. Nå ønsker Statsforvalteren å inngå avtaler med flere gardbrukere.

Les mer om dette på Statsforvalterens side: [Vil du ta vare på vipa og andre fugler på garden din?](#)

Innovasjon Norge

Kommunen har ikke lenger en rolle i Innovasjon Norges satsing mot landbruket. Hvis du har prosjekter eller spørsmål knyttet til innovasjonsstøtte, må du derfor [ta direkte kontakt med Innovasjon Norge](#).

Skogfond og tilskudd

Etter bevilgning av tilskuddsmidler til kommunen i 2026 gir vi inntil 35 % tilskudd til ungskogpleie. Markberedning og stammekvisting gir vi inntil 20 % tilskudd.

Tiltak som er berettiget tilskudd vil bli behandlet når vi har kapasitet i løpet av året. Det må påregnes lengere tid enn tidligere da vi, som kjent, har redusert kapasitet på landbruk. Vi anbefaler at dere betaler fakturaene først, og deretter sender inn refusjonskrav til dere selv for å slippe purringer og ekstra krav fra fakturautsteder.

Tilskudd blir godskrevet skogfondskonto mot slutten av året (desember) når vi har oversikt over totalbehovet. Hvis behovet er større enn tildelte midler, kan tilskuddssatsen reduseres slik at flest mulig får støtte. Hvis du leverer krav etter **25. november**, kan du ikke forvente å få årets tilskuddssats.

Fjerning av kantsoner og tiltak i vassdrag er søknadspliktig

Kantsoner langs elver, bekker og innsjøer er viktige for naturmangfoldet både på land og i vannet. Trær og busker stabiliserer kanten av elver og bekker, reduserer faren for utrasing og erosjon, og kan fungere som flomdempere. Kantsoner bidrar også til å redusere avrenning av matjord og næringsstoffer fra dyrka mark.

Fjerning av kantvegetasjon langs vassdrag er derfor søknadspliktig. Du kan imidlertid drive *skjøtsel* av kantvegetasjonen ved plukkhogst uten å søke, så lenge dette ikke øker avrenningen til vassdraget eller medfører en endring i livsvilkår for planter og dyr.

Du finner mer informasjon om kantsoner og hvordan du kan søke om å få fjerne kantvegetasjon her:

- [Kantvegetasjon langs vassdrag må bevares](#)
- [Kantsoner langs vassdrag i jordbrukslandskap](#)
- Veileder fra NVE: [Kantvegetasjon langs vassdrag](#)

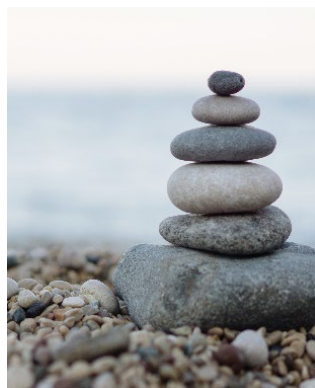
Hvis du fjerner kantsoner uten tillatelse, kan saken bli sendt til Statsforvalteren for vurdering av ulovlighetsoppfølgning.

Vi minner også om at alle tiltak i bekker og elver søknadspliktige etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Dette kan være for eksempel flomsikring, uttak av masser og utskifting av bru, rør eller kulvert. Søknadsplikten gjelder også for vassdrag som *ikke* har årssikker vannføring. Du kan lese mer om dette [på statsforvalterens nettside](#). Slike tiltak kan i tillegg være søknadspliktige til kommunen etter plan- og bygningsloven.

Skogsbilveger

Hvis du planlegger å etablere eller ruste opp skogsbilveger og vurderer å søke tilskudd, må dette planlegges i god tid før tiltaket skal påbegynnes – minst ett år før du har tenkt å starte. Dette er viktig slik at kommunen har mulighet til å ta med dette i budsjettene for tilskuddsmidler kommende år. Vi kan ikke forvente at kommunen får tildelt ønsket tilskudd de enkelte år. For 2026 har vi ikke igjen midler til tiltak.

Bondens nettverk – når du trenger støtte!

En bonde har et stort ansvar hver eneste dag. Alle bønder kan oppleve en situasjon eller hendelse som gjør at det er vanskelig å håndtere alt alene. Bønder opplever de samme utfordringene som folk flest, for eksempel skilsmisse, sykdom, stress og vanskelige økonomiske situasjoner.

Derfor har vi nå etablert *Bondens nettverk* i Østre Toten. Dette er et lavterskeltilbud for bønder som trenger støtte. Står du selv i en vanskelig situasjon, eller du er bekymret for noen andre? Ikke nøl med å ta kontakt!

Bondens nettverk er aktivt hele året, også i sommerferien.

Les mer om Bondens nettverk her: www.ototen.no/bondensnettverk

Meld inn nydyrkingsarealer du vil ha ferdiggodkjent

Før nydyrkingsarealer blir godkjent må kommunen foreta befaringskontroll for å sikre at tiltaket er gjennomført i tråd med den godkjente planen og vedtaket.

Hvis du har et nydyrkingsareal som er klart til ferdiggodkjenning, må du melde inn dette via e-post til kommunen **senest 1. august**.

Lagring av rundballer

Førsteslåttene er nå stort sett ferdig, og jordene er fulle av rundballer. Vi minner om at det er viktig at rundballene lagres på en trygg måte både for trafikanter og for naturen.

For å unngå avrenning av silopressaft til vassdrag bør rundballene lagres på ugrøfta mark med god drenering, og minst 50 meter (helst 100 meter) fra bekker, elver, kanaler, kummer eller veggrøfter. De må ikke lagres på dårlig drenert jord med direkte helling til vassdrag.

Av hensyn til trafiksikkerhet er det ikke tillatt å lagre rundballer helt inntil veger. Det er fastsatt sikkerhetssoner for ulike type veger, der bredden på sonene avhenger av type veg og fartsgrense.

Gamle og ødelagte rundballer utgjør en stor risiko for forurensning til vassdrag, og er heller ikke et pent innslag i kulturlandskapet. **Rundballer regnes som næringsavfall, og er ikke tillatt å brenne.** Etter at plasten er fjernet må de derfor komposteres eller spres utover jorden for nedmolding. Plasten leveres til miljøstasjonen.

[Du finner mer informasjon om sikkerhetssoner, lagring og avhending av rundballer på kommunens nettside.](#)

Unngå at landbruksplast spres i naturen

Det er viktig at plasten fra rundballer samles opp og lagres slik at den ikke blåser i stykker og ender opp i naturen. Selv om en stor andel av rundballeplasten i Norge leveres til gjenvinning, er rundballeplast fortsatt en stor kilde til plastforurensning både på land og i vassdragene våre. Dette er skadelig for dyr og for miljøet generelt. Det gir også landbruket et dårlig rykte, siden slik forurensning ofte er godt synlig.

Plasten bør håndteres og oppbevares slik at den ikke blir skitten før levering. Husk at all brenning av plast og annet avfall er forbudt.

Ren rundballeplast kan leveres gratis til miljøstasjonene på Kraby eller Dalborgmarka.

Saker som skal på høring

På grunn av ferieavvikling både i kommunen og hos overordnede myndigheter, vil behandlingen av saker som er sendt på høring ta lenger tid enn ellers i året. Dette gjelder blant annet alle nydyrkingsaker og dreneringssaker hvor det er kulturminner på det aktuelle området.

Bekjempelse av kjempebjørnekjeks og andre fremmede arter er grunneiers ansvar

Kjempebjørnekjeks (foto: E. Fløistad, NIBIO).

Vi har mange eiendommer i kommunen med forekomster av kjempebjørnekjeks. Det er du som har ansvaret for å bekjempe fremmede arter på din eiendom. [På kommunens nettside kan du lese mer om hva du kan gjøre for å bli kvitt denne planten.](#)

Dessverre har vi flere andre planter i kommunen som også er uønsket i norsk natur, fordi de fortrenger den lokale, naturlige vegetasjonen. Spansk kjørvel, lupin, kjempespringfrø og parkslirekne er blant de artene som begynner å få stor utbredelse her.

I [Plantevernleksikonet](#) finner du informasjon om hvilke tiltak som fungerer best for å bekjempe andre fremmede planter. Du finner også lenker til informasjon om en del arter [på kommunens nettside](#)

Vi oppfordrer deg til å gjøre en innsats på din eiendom hvis du finner arter vi helst vil bli kvitt. Det er en fordel om naboer går sammen om bekjempelse, for å unngå spredning tilbake til et område som er «ryddet».

Du må regne med at det tar flere år å bekjempe en forekomst av en uønsket art, siden disse plantene ofte har svært spiredyktige frø som kan spire etter mange år i bakken. Enkelte av plantene sprer seg også via rota.

Planterester og frøkapsler som kan bidra til spredning av en fremmed art, må ikke kastes i hageavfallet. Dette kan du i stedet pakke i tette sekker og levere gratis som restavfall på Kraby miljøstasjon. Det blir da sendt til brenning.

VIKTIGE (SØKNADS)FRISTER

- ⇒ **01.08.** Melde inn nydyrkingsarealer for ferdiggodkjenning
- ⇒ **15.10.** RMP – jordbruksforetak
- ⇒ **15.10.** Produksjonstilskudd
- ⇒ **31.10.** Tilskudd ved produksjonssvikt
- ⇒ **15.11.** RMP – beitelag
- ⇒ **25.11.** Tilskudd til tettere planting
- ⇒ **25.11.** Tilskudd til gjødsling av skog
- ⇒ **25.11.** Tilskudd til miljøtiltak i skog
- ⇒ **01.12.** Behandling av skogfondutbetaling

Kontakt oss!

Østre Toten kommune, enhet byggesak og landbruk, telefon 611 41 500.

For informasjon om hovedansvarsområder for den enkelte ansatte, se [kommunens nettside](#).

Ada Engødegård, jordbrukssjef
ada.engodegard@ototen.no
tlf 468 36 982

Åse Marit Skjølås, skogbrukssjef
ase.marit.skjolas@ototen.no
tlf 468 44 731

Erkki-Einar Søberg, landbruksrådgiver
erkki-einar.soberg@ototen.no
tlf 468 41 498

Per André Rjaanes, leder
per.andre.rjaanes@ototen.no
tlf 901 99 536

Vi ønsker alle en riktig god sommer!

